

**Milena Valenčič Zuljan, Janez Vogrinc, Meta Brank,
Hermina Pohar, Zvonka Krištof, Cvetka Bizjak**

Spodbujanje profesionalnega razvoja učiteljev pripravnikov

PRIROČNIK

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

Milena Valenčič Zuljan, Janez Vogrinc, Meta Brank,
Hermina Pohar, Zvonka Krištof, Cvetka Bizjak

Spodbujanje profesionalnega razvoja učiteljev pripravnikov

PRIROČNIK

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

**Evropski
Socialni
Sklad**

Ljubljana, 2007

Naslov: Spodbujanje profesionalnega razvoja učiteljev pripravnikov
Avtorji: Milena Valenčič Zuljan, Janez Vogrinc, Meta Brank, Hermina Pohar, Zvonka Krištof, Cvetka Bizjak
Uredila: Milena Valenčič Zuljan
Recenzija: Jana Kalin, Milena Ivanuš Grmek
Lektura: Zvonka Krištof
Izdajatelj: Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani
Za izdajatelja: Cveta Razdevšek Pučko, dekanja
Založila: Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ministrstvo za šolstvo in šport
DTP: Igor Cerar
Tisk: Tiskarna Littera picta d.o.o, Ljubljana
Naklada: 200
Leto izida: 2007 (prvi natis)

©2007 avtorji

Knjiga je financirana iz sredstev projekta Partnerstvo fakultet in šol v letih 2006 in 2007, Model II: Oblikovanje in evalviranje modela sistematičnega uvajanja pripravnikov in začetnikov v pedagoškem poklicu v vzgojno-izobraževalno delo (Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport)

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

371.12.011.3-051(082)

18654

SPODBUJANJE profesionalnega razvoja učiteljev pripravnikov :
priročnik / Milena Valenčič Zuljan ... [et al.] ; [uredila Milena
Valenčič Zuljan]. - 1. natis. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta :
Ministrstvo za šolstvo in šport, 2007

ISBN 978-961-253-015-0 (Pedagoška fakulteta)
1. Valenčič-Zuljan, Milena
234279936

VSE PRAVICE PRIDRŽANE. REPRODUCIRANJE IN RAZMNOŽEVANJE DELA PO
ZAKONU O AVTORSKIH PRAVICAH NI DOVOLJENO.

Kazalo

Predgovor	5
1 Pripravništvo z vidika pripravnikovega profesionalnega razvoja	7
1.1 Pomen pripravništva za učiteljev profesionalni razvoj	7
1.2 Mentorjeva in ravnateljeva vloga v procesu pripravništva	11
1.3 Hospitiranje kot način spodbujanja učiteljevega profesionalnega razvoja	14
2 Pripravništvo z vidika zakonodaje	23
2.1 Strokovni delavci v vrtcih in šolah	23
2.2 Pripravništvo	24
2.3 Trajanje pripravništva	27
2.4 Razpis pripravniških mest	28
2.5 Pripravniški trikotnik: pripravnik – mentor – ravnatelj	29
2.6 Program pripravništva	30
2.7 Najpogostejša vprašanja in dileme pripravnikov glede pripravništva	32
2.8 Strokovni izpit	36
2.9 Pogoji za pristop k strokovnemu izpitu	37
2.10 Priprava na strokovni izpit	39
2.11 Obseg strokovnega izpita	39
2.12 Najpogostejša vprašanja pripravnikov glede strokovnega izpita	41

3	Pripravništvo v luči raziskovalnih rezultatov	47
3.1	Pripravnikova samoocena lastnega profesionalnega razvoja v času pripravništva	48
3.2	Vloga pripravnikov in mentorjev pri oblikovanju programa pripravništva	49
3.3	Usklajenost poteka pripravništva z oblikovanim programom pripravništva	50
3.4	Pripravnikova in mentorjeva presoja skupnega načrtovanja, izvajanja in analiziranja pouka in drugih dejavnosti	51
3.5	Informiranost pripravnika	53
3.6	Mentorjeve naloge v času pripravništva	54
3.7	Ravnateljeve naloge v procesu pripravništva	55
3.8	Presoja ravnateljev, mentorjev in pripravnikov glede potrebnosti strokovnega izpita in njegove ustreznosti glede na sedanjo izvedbo	57
3.9	Medsebojna pričakovanja pripravnikov, mentorjev in ravnateljev	61
3.10	Problemi pripravnikov v času pripravništva	62
4	Namesto zaključka - razmišljanje pripravnic	65
4.1	Za pripravnike ... - Alenka Gorjan	65
4.2	Refleksija o opravljanju pripravništva - Matejka Križan	67
4.3	Pripravnikom - Karmen Peršin	69
Viri	73
Priloge	75

Predgovor

Vloga učitelja in vzgojitelja v sodobni šoli postaja vse kompleksnejša in zahtevnejša, pričakovanja glede učiteljeve kompetentnosti pa vse večja, kar postavlja tudi izobraževalce učiteljev pred številne nove izzive. Eden izmed teh je tudi pripravništvo, njegova sistemska umestitev in kakovost njegove izpeljave. Pri tem se razpirajo številna vprašanja, kot so: trajanje pripravništva, oblika in način strokovnega izpita, mentorjeve kompetence, usposabljanje mentorjev, razbremenitev mentorjev, oblikovanje in vzdrževanje partnerskega odnosa med šolami in fakultetami, ki izobražujejo učitelje, in podobno.

Različne raziskave potrjujejo, da predstavlja pripravništvo pomembno obdobje v učiteljevem profesionalnem razvoju. Da bi bilo le-to čimbolj kakovostno, smo se v okviru projekta Partnerstvo fakultet in šol - Oblikovanje in evalviranje modela sistematičnega uvajanja pripravnikov in začetnikov v pedagoškem poklicu v vzgojno-izobraževalno delo odločili za izdajo priročnika **Spodbujanje profesionalnega razvoja učiteljev pripravnikov**, ki je namenjen predvsem učiteljem pripravnikom, učiteljem začetnikom in študentom pedagoških smeri študija.

V okviru projekta Partnerstvo fakultet in šol 2004/05 smo izdali priročnik Smernice pripravniku ob začetku profesionalne poti, leta 2006 pa v okviru Programov za profesionalni razvoj - Program usposabljanja mentorjev učiteljem pripravnikom v osnovnih in srednjih šolah znanstveno monografijo Učitelj mentor v sistemu pripravništva.

Od izdaje obeh omenjenih del se je spremenila zakonodaja, ki ureja področje pripravništva. To nas je spodbudilo k oblikovanju novega priročnika, ki je sestavljen iz treh vsebinskih sklopov. V prvem sklopu avtorji predstavljamo pripravništvo z vidika učiteljevega profesionalnega razvoja. Sledi predstavitev zakonodaje in najpogostejša vprašanja pripravnikov, ki se nanašajo na pripravništvo in opravljanje strokovnega izpita, ter odgovori. V tretjem delu je

osvetljeno pripravništvo z vidika raziskovalnih ugotovitev, v katerih so predstavljena mnenja in izkušnje ravnateljev, mentorjev in pripravnikov glede pripravništva.

Priročnik je rezultat timskega prizadevanja predstavnikov različnih institucij, ki sodelujejo v projektu Partnerstvo fakultet in šol na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in Ministrstva za šolstvo in šport.

Avtorji se zahvaljujemo šolam, ravnateljem, pripravnikom in mentorjem, ki so v šolskih letih 2004/05 in 2006/07 sodelovali v projektu Partnerstvo fakultet in šol - Oblikovanje in evalviranje modela sistematičnega uvajanja pripravnikov in začetnikov v pedagoškem poklicu v vzgojno-izobraževalno delo (seznam šol je priložen v prilogi 1), posebno še Alenki Gorjan (Gimnazija Ledina, Ljubljana), Matejki Križan (Gimnazija Ptuj) in Karmen Peršin (Osnovna šola Šmarjeta), katerih razmišljanja o pripravništvu so predstavljena v zaključku priročnika.

Avtorji

Univerza v Lju
Pedagoška fak

PEDAGOSKA FAKULTETA - KNJIZNICA
371.13/.16
SPODBUJANJE
Profesionalnega

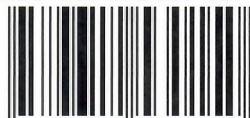

0118654

UNIVERZA V LJUBLJANI
INFORMACIJSKI VEŠTILNIK
COBISS c

***Vzpostavitev partnerskega odnosa
med mentorjem in pripravnikom
predstavlja temeljni predpogoj za kakovostni
profesionalni razvoj pripravnika.***

ISBN 978-961-253-015-0

9 789612 530150